



Յարեկան գինն է . . . 130 դոշ
Վեցամեայ . . . 70
Եռամեայ . . . 40
Մէկ ծանուցումը տողին 3 դուռուշ է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին
եւ 16 ին կը սկսին :

Դուրս ելլելու լրագրներուն նամակ
ծախքը առնողին վրայ է :
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ կամ որ
եւ իցե գրութիւն : Խմբագրին պիտի
սուղշուի : Եւ ասոնց նամակն ծախ
քը խրոչին վրայ է :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Ը.Օ.Դ

Երէկ հինգշաբթի Քրիստոսի Տեա-
ռն մերոյ Համարձման տօնին պատճա-
ռաւ շուկայները մեզի դոյ ըլլալուն հա-
մար՝ լրագրոյս հրատարակութիւնը այ-
սօրուան ձգելու պարտաւորեցանք :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՊՈԼԻՍ 22 ՄԵՅԻՍ

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սկսնա 11/23 մայիսի .
Լուր տարածվեցաւ հոս թէ դադ-
ղեացոյ զօրքերը ծովու կողմանէ Լնքո-
նայի վրայ քաշելով՝ աւստրիացոց ձեռ-
քէն առեր են :

Կարօն 12/24 մայիս
Ֆերտինանտո թագաւորը չկրնար
հիւանդութենէն բժշկուիլ վաճանկեցաւ :

Սկսնա 13/25 մայիս
Լուր կուտան թէ դադղեական պա-
տերազմի նաւեր երեւցին են Սկնեաիկի
առջեւ :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
մեծ նաւ եւ շոգեշարժ ֆրեգատն մը տես-
նըվին է :

Գաղղեացի յայտարարութիւն հա-
նկցին թէ Սկնեաիկի նաւահանգիստը
եւ ծովի զինքը պաշարված է :

Գարգանէ 14/26 մայիս
Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Երայի առջեւ ալ դադղեական շո-
գեշարժ պատերազմական նաւ մը կեցեր՝
նաւահանգստին մէջ գտնուած աւստ-
րիական նաւերուն վրայ հակոորութիւն
կրնէ, որպէս զի չիտիւնէ :

Սկսնա, 12/24 մայիս.
1500 Սարտենիացի ամսոյս 21ին
Սկսնա սպառող 3000 աւստրիացի զո-
րաց վրայ յարձակում ըրին : Եւստրիա-
ցիները պատերազմելով Օրֆէնի քաշ-
վեցան : Եւս միջոցին երկու աւստրիա-
կան կիսարածին թշնամեաց աջ կողին
վրայ քաշելով Սկսնա գետին միւս կող-
մը քաշվելու պարտաւորեցին զանոնք :

Սկսնա 13/25 մայիս .
Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

տեղեկութիւն մը չեն բերեր պատերազ-
մական դործողութեանց վրայ : Սկսն
սա կը հասկնայի երկու թշնամի բանակ-
ներուն մէջ եղած շարժումներէն, որ
Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

կործանել է : Հետեւաբար կրսնմ թէ
այս դործերուն բոլոր պատասխանատու-
ութիւնը անոնց վրայ կիցնայ՝ որոնք ամեն
արդարութեան հակառակ ուղեցին բռնի
ընել առ :

ԼԵՌՈՒՏ

Սկսնա հիւս երկու պատուաւորաւոր
թէ երկու աւստրիական վաճառականի
նաւ Տենեդոս կղզոյ առջեւ գերի բռա-
նըվին են դադղեական քորվէթէ մը, եւ
նաւերուն մէկն ալ ցամաքը նստեր է :

Բրուսիոյ տէրութեան քաղաքակա-
նութիւնը այս օրերս նոր կերպարանք մը
առած կերեւի : Ինչպէս որ արդէն ծա-
նուցեր ենք, Բրուսիոյ կառավարութեան
գիտաւորութիւնը զննեալ չէզոքութիւն
մը պահէլ էր այժմեան պատերազմին մէջ,
եւ որոշում ըրած էր պատերազմի չիտա-
նըվելու քանի որ Գերմանիայի հողին
ֆիաս մը չգայ : Սակայն Գերմանիայի
մանր տէրութիւնները Եւստրիոյ կուսա-
կից ըլլալով՝ կուզեն որ գերմանական դաշ-
նակցութիւնը՝ որուն անդամ է նաեւ
Բրուսիա՝ Եւստրիոյ հետ միաբանելով
պատերազմ բանայ դադղեացոց ու սար-
տենիացոց դէմ : Հանրակրի տէրութիւն-
նը յայտնապէս առաջարկութիւն ըրաւ
որ Գերմանական դաշնակցութիւնը բա-
նակ մը կազմէ Ուէն գետին վրայ : Բրու-
սիոյ կառավարութիւնը առ այժմ դէմ
կենալ կը ցուցնէ գերմանական մանր տէ-
րութեանց այս բաղձանքներուն . բայց
պիտի կրնայ մինչեւ վերջը հաստատ կե-
նալ իր գիտաւորութեան վրայ . եւ պի-
տի յաջողի արդեօք իր քաղաքականու-
թիւնը բոլոր Գերմանիայի մէջ քաշեցը-
նելու :

Եւսն իսկ Բրուսիոյ տէրութեան մէջ
ալ կարծեաց անհամաձայնութիւն կը
տեսնուի այս խնդրոյ վրայ : Պատգամա-
ւորաց խորհրդարանին անդամներուն մէկ
մասը՝ յայտնապէս կշռամբելով Բրուսի-
ոյ կառավարութեան բռնած ընթացքը,
առաջարկեցին 1815ին Սուրբ դաշնակ-
ցութիւնը վերստին հաստատել դադղեաց-
ոց դէմ : Եւս առաջարկութիւններուն
պատասխան կառավարութիւնը յայտա-
րարութիւն ըրաւ թէ պատրաստ է միշտ
Գերմանիայի իրաւունքները պաշտպանե-
լու . եւ այս նպատակու է որ զինուորա-
կան պատրաստութիւններու ձեռք դար-

էրէն որպէս զի թէ որ յանկարծ զէտքերը պահանջուի ըլլան՝ անպատրաստ վիճակի մէջ չգտնուի:

Աւստրիոյ կառավարութիւնը մէկ կողմանէ բոլոր Գերմանիան իրեն հետ միաբանելու աշխատած ժամանակը՝ միւս կողմանէ Ռուսիոյ կառավարութեան հետ աշխատելու ժամանակը չէր զոյգուած: Եւրոպայի իրաւունքները ձեռք բերելու մասը: Բեռլինի խաղաղութեան խորհուրդը իրենց թէ Կոնգրէսի իշխանը որոշակի յայտարարութիւն ըրեր է թէ Ռուսիա չէր զոյգուած իր պահէ այն պայմանաւ որ Գերմանիան դաշնակցութիւնը կուրի չտանձնէ: Այս յայտարարութեան ուժ տալու համար Ռուսիոյ կառավարութիւնը 200 հազար զօրք պատերազմական վիճակի մէջ կը պահէ: Եւ որպէս այս զօրքերը Աւստրիոյ սահմաններուն երկայնութեամբ տարածված են Լեյթովանիայի ու Լեհաստանի մէջ՝ Կարլսբայի սահմանադրութեան ներքին վրայ եւ Պէստրապոլի հիւսիսային կողմը:

Այս կարծիքն որ Ռուսիոյ տէրութեան այս բռնած զօրքը արգելք կը լինէր գերմանական դաշնակցութեան կուրի խաղաղութեան, որուն հետեւանքը եւրոպական ընդհանուր եւ անվերջանալի պատերազմէ զատ բան մը չկրնար ըլլալ:

Փարիզի լրագրիչները լուր կուտան թէ Գաղղիոյ կառավարութեան ըրած 500 միլիոն ֆրանքի փոխառութեան ըստորագրութիւնները երկու հազար երեք հարիւր եօթն (2307) միլիոն ֆրանքի հասնէ: Իսկ ստորագրող անձանց թիւը 525 հազարի հասնէ:

Այս ստորագրութեան դրոշմ մեծ ազդեցութիւն ըրաւ բոլոր Եւրոպայի մէջ, որովհետեւ ոչ միայն Գաղղիոյ զբաղական հարստութեանը յայտարար նշան մընէ, այլ եւ կառավարութեան վրայ ժողովրդական ունեցած մեծ վստահութեանն ու համակրութեանը անժխտելի ապացոյց է:

Այսինքն մէջ պատերազմին հրապարակութեանն էն ի վեր բաղմամբ եւ նախկին թիւները եղան եւ հետոյ հետեւալ

ըլլալու վրայ են:

Անգղիոյ մէջ հասարակաց խորհրդարանին անդամաց ընտրութիւնը լննցած ըլլալով, խորհրդարանը լրատ. յունիս 7 ին պիտի բացվի:

Սոսիալ-Լաբուրիստներու խորհուրդը, պահպանողական կողմը՝ կամ որ նոյն է կառավարութեան պաշտօնէից կողմը 30 նոր կողմնակից վաստակներ է այս ընտրութեամբ:

Անգղիոյ թագուհին յայտարարութիւն մը հրատարակեց, որով կը ծանուցանէ թէ ներկայ պատերազմին մէջ կատարեալ չէր զոյգուած իր պահէ:

ԱՅԳԱՅԻՆ

Սայրաքաղաքս դանդաղ Ռուսիա ընդհանրապէս վաճառականաց երեւելիները, մեծարդոյ ազաւելքները Եւրոպայից, Ղուկաս ազաւելքները, Գեորգ ազաւելքները, Գանիւլ ազաւելքները, Գանիւլները, Յովհաննէս ազաւելքները եւ Սոսիալական ազաւելքները Կոնգրէսին անցնալ կիրակի օրը կոչուեց մը ընդ Պէտրոպոլիս ի պատիւ վեհափայլ Սրբադատութեան կաթողիկոսին, վեհափայլ Լուսին Եւրոպայի զօրապետին Կարլսբայի երեւելիները:

Այս փայլաւ Ս. Կաթողիկոսը, գերազանցաւ Սալար կաթողիկոսը, գերազանցաւ Սարգիս վարդապետը Թեոփիլոս եւ ուրիշ քանի մը բարձրաստիճան եկեղեցականներ, նոյնպէս ազգիս երեւելիաց մեծ մասը ներկայ գտնուեցան այս կոչուեցին:

Այս փայլաւ Ս. Կաթողիկոսը չէր ցաւ ներկայ գտնուիլ:

Դամբ 5 1/2 ին ծաշն սխաւ եւ մինչեւ 9 տեւեց: Կերակրոյն վերջը վեհափայլ Ս. Կաթողիկոսը համառօտատեալ նախաժամութիւն մը ընկալաւ ճշմարիտ ազգասիրութեան վրայ, ուստայ Ս. Եւրոպայի կայսեր եւ օգոստոսիս Սոսիալական Եւրոպայի Սեփիտ Ինքնակալին կենդանութեանը համար բաժակ առաջարկեց: Եւ որ պատասխան Սեփարդոյ Ս. Սոսիալական պաշտօնակարը համառօտատեալ

նախաժամութիւն մը ընկալաւ վեհափայլ Ս. Կաթողիկոսին կենդանութեանը առաջարկեց: Յետոյ մեծարդոյ Ղուկաս ազաւելքն Շիկիանց իւր ընկերակցացը կողմանէ շնորհակալ ըլլալով ներկայ գտնուող հրաւիրեալներէն՝ բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն յաջող ճանապարհորդութեան վեհափայլ Կաթողիկոսին, եւ իր հայրենակիցներուն կողմանէ ազաւելք գնորդին բարձր Սրբադատութիւնը որ բարեհաճ իր ուսումնասիրական խնամքը ուստարանի հայոց վրայ աւտարածելու:

Դամբ 11 ին վեհափայլ Ս. Կաթողիկոսը Օրթոդոքս դարձաւ միւս հրաւիրեալներն ալ մեկնեցան:

Երեքշաբթի իրիկուն ալ ազգիս ուսումնասիրները հանդիսուոր կոչուեց մը ընդ Պէտրոպոլիս Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս մը ըլլալով վեհափայլ Ս. Լուսին Եւրոպայի զօրապետին որ առանց միտ դնելու իր անձնական տիւրութեանը՝ սիրով հաճեցաւ ներկայ գտնուիլ: Այս փայլաւ Ս. Կաթողիկոսը հին նախաժամարդոյ Ս. Սոսիալական պաշտօնակարը, մեծարդոյ Ս. Կոնգրէսի քաղաքական պաշտօնատարը, վեհափայլ Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Դամբ 1 ին ծաշն սխաւ ի ծայն նըւազարանաց:

Կերակրոյն վերջը Ս. Կաթողիկոսը չէր բաժակ առաջարկեց Ս. Կաթողիկոսին օգոստոսիս Ս. Կաթողիկոսը Սեփարդոյ Ս. Սոսիալական պաշտօնակարը մեծարդոյ Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Յետոյ մեծարդոյ Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Յետոյ մեծարդոյ Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Համարեն աղբիւս ընդհանրաւ երկուց տեւութեանց: Յետոյ մեծարդոյ Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Դամբ երեւելիներն ալ ազգիս ուսումնասիրները հանդիսուոր կոչուեց մը ընդ Պէտրոպոլիս Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական Ինքն-Պէտրոպոլիս, Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

Ս. Կաթողիկոսը Օրթոքս դարձաւ, եւ 45 ի չափ ուսումնական անձինք:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՖԻԼՏԻՆ

Հարգելի ընկերներ:

Իսկ լրատ. Պէտրոպոլիսի պատմութեան ըրած մեծամեծ արդիւններէն միթէ չի ծագիր: Պէտրոպոլիսը բերին տարաւ եւ փոխադարձ: Գիտե՛ք որ պատերը նոյնպէս ծառերը անգամ ունին ունին: Սիւնայի պաշտօնը, զորպէս անոր ծառիկը եւ կամայից անտառի երեւոյթը համար ունեցած զօրաւոր ձիւրերը, եւ կը տեսնեն որ Աստուծոյ մը չէ:

Այսօր զիջէ հետ խօսք ընելը անհնարին է, ըստ Եւրոպայի պատմութեան եւ անգլիկ դարձաւ:

Բայց սրովհետեւ իր եւ մեր ծառան այս էր, սխալը ի միտին Հայ-Փարսի մէջ բայել, եւ նոր ծանօթիս բերին թիւնայից փրփուրը քանի նկատելի կը հիւսնային: Եւ այս պահուն մարդուն մը բովեց անցած որ նստաշանի մը վրայ բաղմամբ ու չի ուշով եւ եւսանալի համարութեամբ մատնան մը կը ընկնան:

Ո՛հ, քանի երջանիկ է ան հեղինակը որ այսօր զննութիւն կը պատմաւ եւ թիւնայից, ըսի ան մարդը նմարելով:

Եւ այն ինքն հեղինակն է կարգացողը, ըստ թիւ 381

ստ. Պէտրոպոլիս, հեղինակն կ'ուժ փայտով մը, եւ ահա իր ապագայը կ'ընտելան: Կարծես ինքն իր զիջելով, նման է ան հազուած սրտած կնիքն որ հայրենի մէջ կ'ընկնան վրայ կը հիւսնայ, նոյն, նոյն, ինչպէս ուրիշ զուտով այն երեսը կարգաց, նոյն ինչպէս հպարտութեամբ զիջել կը քաղէ եւ ինչպէս արդարեան կը կանգնի ու արթննի կը ծնն: Կարծես թէ օգին մէջ կը թռչի: Սարգիս կը փրկուի: Կարծես թէ օգին մէջ կը թռչի: Սարգիս կը փրկուի: Կարծես թէ օգին մէջ կը թռչի: Սարգիս կը փրկուի:

Բայց միջ են ասոնք, պօռաց Եւրոպայի, քառամիկ երեք արդարաւոր կառաց մտնեալը անհնարով, բայց ան նոյն նշանակողը, նոյն բզզեցողով սպայներ ունենին եւ մարտիկն զէպ ի կամարը կը բռնեն:

Եւ որ փոքր են, ըստ Պէտրոպոլիս, որն որ քաղցին դուրս նետուելու համար այնքան հապաճեց կը շտապի որ տեսնողի կ'երեւակայէ թէ պատմականները ետեւէն ինկեր կը հարածին: Բայց մեծութեան նշան է միշտ շտապիլը: Ինչպէս թեւան, պաշտօնի կամ հարստութեան տէր մարդ մը բնական հանգարտ շարժիլ եւ գնալ չի սիրեր, ինչու որ կարծէ թէ խաղաղութեան ուստի կ'ընէ անհետ կը կորսուի: Գաթիլ այս պէս կ'ենթադրեն իրենց պատգամաւորը, կառավարը եւ ծառան: Հիմա, ինչպէս բոլոր ինձ, դուր որ փրկուողից էր, ինչու համար մեծութիւն կը համարուի: Բայց համարով մարդիկը շտապուտ կամ ծանր ծանր շարժել:

Բայց, պատմականաց Եւրոպայի, ծանր եւ վսեմ, բայց մը առեւել շարժողից շարժողութիւնը եւ մեծութիւնը աւելի կը յայտնէ քան թէ վաղվը:

Եւրոպայի կերպն ալ ծիծաղաբար է, ըստ Պէտրոպոլիս, նա մանաւանդ առաջինը: Իսկ հիմա սա լրատ. փոքր են պատմութեան չափն այսպէս արտայայտու: Եւ երկրորդ անգամ չէր թէ գեւաճալ հասնելէն ետեւ պիտի սրտէ: Եւ կ'ըստ կառարներն երկուքն մէջ իր մարդիկը կան եւ մինչեւ խոհանոցի կարգը հետը կը տան, ինչու որ արդուս օտարականներն կը զրոյս:

Պատմութեան եւ պիտի, ըսի խօսք մը նըւազար, եւ թերեւս այսպէս ծիծաղութեամբ եւ չընդունութեամբ ապրելը արիւնքներուն օգուտ ընելու դիմամբ է:

Եւսի հարստութիւնը կասկածելի է, պատմականաց Պէտրոպոլիս, վսեմ զի գեւ մատնանոյն լրատ. քաղաքացիներ մը կ'ողմը թողուց եւ չնկն պաշտօնի մը համար ուրիշին փախաւ: Իսկ իր ծախսութիւնը մինակ իրեն օգտին համար կը վստենէ: Եւ բնաւ ընկերին շահը երազը անգամ չտեսներ: Իսկ որ Հոսովայի կայսր մը, Եւրոպայի մը բուր, կամ Եւրոպայի մը պէս զիջութիւնը ընելը դիմար, ան ժամանակներէն էր եւ թերեւս շտապութիւնը ուրիշ ձիւրերով մը փոխէր: Բայց տխմարներուն կայսրն է, կամ անկողնի թեւեւ լուր մը մը որ բոլորու: անգամ կարողութիւն չունի:

Պէտրոպոլիս անաշտ. պատմութեանց վրայ

կը զարմանայի, եւ Եւրոպայի ըստ անոր որ բոլորովին անտեսելի դատարանից մը դարձեր է: Եւ միջոցաւ արդարեւ փոխադարձ մը քաղցին անցաւ եւ կերեւար որ նոյն իսկ վստաւած թիւնի մը կենդանի պատկերն էր: Եւստիս այն լրագրողը բայց չուրայից գեղատեղի որուն վրայի փայլն թեւեւ անհնար էր, երեւոյթին պատմական վստեն չէր մարդը: Կարծես մինչեւ կ'ըսէր կուսակաւ: Կամ կամ՝ տարակուսելի կը թուէր աս ինչպէս թէ արդեօք չապկը մուգուր կամ թէ կ'ուրիշ շապիկ բնաւ ունէր: Կիսամաշ զիջողի մը եւ պատմութեան վարդի մը ան երկրապարհին հաղաւորը կը կայ: Եւստիս, որմէ կ'երեւէր թէ աշխարհէ երես դարձուցեր էր: Եւստիս վստեն ունէր մէջ այնպիսի հուր մը կը վստեն որ մարդիկ անգործ էին մարեւոյ: Այս քաղցով մը եւ կամարուն մարմնով կը ծննէր, թեւեւ Եւրոպայի անհնարուն զուտը անգործաց, չէ թէ ահէ, այլ կը շտապէր որ իրեն չմտնեն: Տեսայ որ այս շարժման վրայ նիւհար եւ փոխ այսերը կարմրեցան: Եւստիս զիջեց քաղցի իրենց: Եւստիս Եւրոպայի զօրեց կասկածութեամբ:

Ինչպէս անհատաւոր թիւի Զեդ որ աս մարդը շահաւէտ պաշտօն մը վարելու իրատ յաջող է ու թէ որ կարենար՝ ձեռքի պաշտօնը ցարդ կը վայելէր: Եւստիս ըստի դատարարութեան մը ստացած եւ դերադայն ձիւր տէր է: Ստիպութեամբ դատարանին Լ. Իրատ, բայց զիջեց որ պիտի նկատուի թէ որ ձեռք տալէ հետոյ խօսելի: Եւստիս հիմա միտական չլինելը կը կատարէ, եւ

Հորդեհներուն ու ապրանքներուն վրայ դրված հինգ օրուան քառանթինան վերնայ: Իսկ Պենկազի ծովեղբորներն եկած աղբարներուն ու ճանապարհորդներուն վրայ դրված քառանթինան տակաւին տիր շարունակէ:

— Այսերաւան կառավարութիւնը հրաման քառն էր որ յառաջ անուանու տնտեսութեան զեւեղները սահմանվին մայրաքաղաքի մէջ: Արդէն այս գինււերներն քանի մը գունդ կազմված ըլլալով, մայրաքաղաքի կանոնաւոր դօրաց պահակներն (գարաուհանէ) ինր ասոնց յանձնընկցաւ: Յիշեալ խառնուրդները յատուկ համադրեալ մը պիտի ունենան քիւ օրէն:

— Ար լսեք թէ ճիւղի ծով քառն ուստիական Լոյտի շողեւաններուն տեղ՝ որոնք պատարագմին պատճառաւ դարձած են նաւարկութեան, հիւրնական ընկերութեան շողեւանները տիր տի սկսին բանիլ:

— Ենցեալ հինգշաբթի օրը Խառն գիւղի մէջ աղետալի գէպ մը պատահեցաւ, որ հետեւեալ կերպով կը պատմուի:

Տագնաւան Պանիւղ աղայինընտանիքը Պատրիկ ամառանոց երթալու պատրաստուելով, Խառնգիւղի տանը մէջ մը կէնքը մեծաւ չործեւելու համար՝ միւրն գեղով (սրան օթը) պանիւրի բաղադրութիւն մը գեղագործին շինելու համար: Սպասաւորն յիշեալ թուեալ օրը պանիւրը տուն տանելով՝ անխոհեմութեամբ ճաշարանին մէջ սեղանատախտակին վրայ կը դնէ յանձնարարական ամանով: Բիւր մը կարը Պանիւղ աղային 12 տարեկան աղջկը եւ տանը մէջ դանդաղ ստնտուկին մը ճաշարանը կ'իջնեն, եւ վերոյիշեալ բաղադրութիւնը սեղանին վրայ տեսնելով՝ պանիւր կը կարծեն ու հարցով հարցուն: Այն ժամու չորս անցնելէն եւ տեսնելով թուեալ օրինակն յայտնի կը լինի, եւ բժշկի կը վազեն: Ար համար բժշկի կը պետք եղած դարմաններն ի գործ կը դնէ. բայց արդէն թոյնն իր մահաբեր սղեղեղութիւնը քառն ըլլալով՝ բժշկին դարմաններն օգուտ մը չեն ընել սղեղանը եւ քանի մը ժամու մէջ կը մեռնի: Իսկ ստնտուկինը քիչ կերած ըլլալով պանիւրէն, թէպէտ ան ալ ծանր վիճակի

մէջ կ'ընայ, բայց մինչեւ հիմա ողջ է:

— Արիւն օրը մայրաքաղաքի մէջ Երեւոյ խանին առջեւ պարսիկներ ուսարներ իրարու հետ կ'աւելնէին մէջերնուն մէջ քանին վերաւորեցաւ: Արիւր աւելի մեծնալով վրայ էր՝ խուճ մը տեսչութեան զինուոր վրայ հասան եւ կրուկները բռնելով վեճը վերջացուցին:

— Երկուշաբթի իրիկուան գէտ՝ Վալթիոյ Բիւր արթը ըսված թաղը հըրգեհ պատահելով երկու տուն այրեցաւ:

— Հետեւեալ նամակը Վառնայէն գրած են մեզ:

Վառնա, 11 մայիս 1859.

Երոյ խմբագիր

Տեղւոյ վարժարանին բարեկարգութեանը համար ունեցած օրինաւոր բաղձնեղնի ստիպեց զմեզ ընկերութիւն մը կազմելու, ուստի յատուկ աղբարագիր մը մատուցանելով՝ նորին վեհապետութեան Տ. Տ. Մատթէոսի Արքեպիսկոպոսին հայրապետին, խնդրեցին որ բարեհաճի մեր նորակազմ ընկերութիւնը իւր բարձրագոյն պաշտպանութեամբ պատուելու, եւ խնդրեն ընդունելու ըլլալով՝ մեր բաղձանքը արդէն կատարուած կը համարուի: Աւարտութեամբ արտի կը ծանուցանենք նաեւ որ՝ Նորին վեհապետութեան շնորհիւ մօտ օրերս Պոլսոյ մեծապատիւ եւ ազգասէր Վիքտորիան ալ մեծագուժմար նպատակ ընդունելոյն, եւ այն աղբարներուն ըրած նպատակն եւ անոնց պատկառելի անուններուն ցուցակը նա մանուս մէջ փակելով Ձեր յարգութեանը խնդրեցինք, եւ կը խնդրեմք որ թէ այս նամակին եւ թէ յիշեալ ցուցակը Ձեր պատուական լրագրին մէջոցաւ բարեհաճիք հրատարակելու:

Մնա՛մը արդոյ սիրելութեանդ միշտ երախտապարտը հագարա՛մը Վառնայի վարժարանին եւ անգամը Սիւսիկեան ընկերութեան:

Վառնա՛ն աղջակա՛ն բարեբաղձն արժանապատիւ Վառնայ:

200 Լմենապատիւ Սրբազան պատրիարք:

1000 Սեծապատիւ Կարապետ ամբրա:

- 500 „ Պօղոս Պէյ .
- 1000 „ Պէրդդ պէյ .
- 100 „ Յօհաննէս պէյ .
- 1000 „ Դան ամիրայ Փիշիկեան .
- 500 „ Պետրոս ամիրայ խորասանճեան .
- 500 „ Միքայիլ աղայ Բիւրքճիկեան .
- 500 „ Վարդէն աղայ Միսաքեան .
- 500 „ Եւստի աղայ Պարտիզպանեան .
- 500 „ Յակոբ աղայ Կորասունեան .
- 500 „ Յակոբ աղայ Մուսաեան .
- 500 „ Եւստի աղայ Միսաքեան .
- 250 „ Պօղոս աղայ Եշնանեան .
- 300 „ Փիշիկպետ աղայ Կիլիկեան .
- 350 „ Մանուէլ աղայ Եւստիան .
- 350 „ Պրիգորաղայ Պապանեան .
- 500 „ Հա՛մի Մաղաք աղայ
- 150 „ Սինօր Տիմիթրաքի Միւնեաթ .
- 50 „ Եւստի աղայ Եւստիան .
- 100 „ Պարտիստաղայ Համաճեան .
- 50 „ Սինօր Սաւաթաքի .
- 30 „ Յակոբ աղայ Եւստիան .
- 30 „ Օտապաշի պարօն Պրիգոր .
- 20 „ Մարտիրոս աղայ Ճանապետ .

9380

Յառաջեկայ 1860 տարւոյն յուն վարէն սկսեալ Հայէն անուանով նոր լրագիր մը պիտի հրատարակի քանի մը ուսուցանական դրոճակութեամբ: Եւստիան յիշեալ լրագրին յայտարարութիւնը:

ՀԱՅՈՒՆԻ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ

Եւստի, Արեւել, Պարսիկ եւ Ռուսիան

Հայէն կամ Հայիւն Օւնիւնեւ գեղերը կոչել շարաթաղիս, զի միմայն Հայոց համար, Հայոց վրայ, Հայոց ճշմարիտ օգտիցը ծառայող ամեն բանեւոր վրայ եւ իրեւ հայ խօսելով, որեւի պատով՝ ինչու ու ամեն բանով հայ պիտի ըլլայ: Եւստիան է ազգ, կրօնը, քաղաքականութիւն եւ դիտութիւնը: — Եւստի մասին մէջ պիտի խօսուի ու հրատարակուի ազգին՝ թէ հոս, թէ դուրսերը եւ թէ օտար տէրութեանց մէջ ու

նեցած վեճակին, կացութեանը, կառավարութեանը, ընթացքին, դրոճոցը, մատակարարութեանը, պէտքերուն, զէպերուն եւ այլ օր եւ իցէ լոյս, զի տուեալն եւ տեղեկութեան արժանի անցքերու վրայ: — Արեւել մասին մէջ պիտի հրատարակուի ազգին կրօնքին վերաբերեալ բոլոր լուրերն ու տեղեկութիւնները: Արեւել վրայ խօսուի ու զրուիլ չուզել անուղղակի թշնամութիւն է ազգին. ազգին կրօնքը քրիստոնէական եկեղեցւոյ հայտնաւորումն, պապական եւ բողոքական չորս զլխաւոր բաժանմանց մէջ ըլլալով, անոնցմէ ամեն մէկընկին Հայոց եկեղեցւոյն վրայ խօսած ժամանակին թէ եւ զանկալ բաղադրութեամբ մեծաներն ընտրելու եւ ընդունելու կը դասեն: Բայց դրեթէ ամենքն ալ միշտ իրարմէ քիչ կամ շատ զանազան օրագրերով, գրքերով եւ այլ միջոցներով ուղղակի կամ անուղղակի ոչ սակաւ զօրաբարութեանց ու բարատանաց աւարկայ ըրած եւ ոչ սակաւ միտ հասուցած ըլլալին յայտնի է, ի դայթակցութիւն ամենուն: Աւստի այս մասին մէջ անոնց ամեն ըսածներն ունի գէտ՝ այս օրուան բուն Հայոց եւ կեղեցւոյն յԱւարկայ եւ ի Ռուսաւորէ հաստատուած ըլլալն եւ մինչեւ յայտնի ունեցած իրաւացի եւ ուղղափառ հաւատքն ու գրութիւնները պաշտպանելով պիտի բացատրուի ու հաստատուի անոր ճշմարիտ սղեղեղներն եւ միւս եկեղեցիներն ունեցած խորութիւններն ու տարբերութիւնները ի շինութիւն եւ ի միարանութիւն ընդհանուր համազգեաց: — Պարսիկ մասին մէջ պիտի հրատարակուի աշխարհիս քաղաքական կացութեանը վերաբերեալ բոլոր ներքին, արտաքին եւ զանազան ժամանակից լուրերն, ինչ որ արդէն կը հրատարակուի ընդ լրագրից: — Ռուսիան կամ Պարսիկ մասին մէջ պիտի հրատարակուի բարոյական, բանասիրական, գրադիտական, տնտեսական եւ այլ պիտանի հատուածներ եւ ամեն տեսակ դիտութեանց եւ արուեստից վերաբերեալ տեղեկութիւններ:

Պիքըր մեծութեամբ եւ պարունակութեամբ ուրիշ յազարդ կրկինը պիտի ըլլայ. միջակ ու մանր գրքերով երեք էջ,

արեւելի օր առեւտրէն ընդ լրագրի: Եւստի հինգ օրի ալ ձեռքը տալով մինչեւ հիմա չեն հինգ լեց դատարկութեան հետ ընտանք վերնաթիւնին մէջ ջերմ ընթերցելու օրը առնելով բոլորն ալ վառնած էր:

— Եւստի քու դատարարական եւ հանձնարելու մարդը, գոչեց Եւստի:

— Եւստի ինչն է, պատասխանեց Պարսիկ: Հազար անգամ բողոք չենած էր թէ հանձնարը ի գործ դնէր: Իրաւագործութեանը, թէ որ կամի, այնքան դժուար է, միտքը այնպիսի նորանոր եւ բնատուր անկեղծութիւնը դարձաւ, որ զգալիաւ համարութեանը եւ ճաշակը այնքան ընտել, եւ բացատրութեան կերպը այնպէս յուստի եւ դիտարար է, որ հարուստ Սուրբ օտարեկան երեք հարիւր օրի եւ սեղանը շնորհեց անոր, չէ թէ դատարարակ, այլ միտքն օրուայն կըր խօսակց ընկեր մը ըլլալու համար:

— Եւստի աւելի նոյն պաշտօնը թողուց:

— Ինչու թուեցինք, պատասխանեց Պարսիկ: Կամ լաւ եւս ըսեմ, հեշտապէս հեղուցեան մը. թող Էստի ասի մանկու. ատուութիւնը որ անասանն էր ու գրեթէ անմոռութեան եղբւր համար: Եւստի — Ինչու առաջարկութեանը ոչ միտքն դիտարար եւ յարմար էր: Եւստի յարմար նաեւ որ իրեն ալ հաճելի երեւէր: Եւստի պաշտօնին համարեւ յանկարծ վճատ, անհամար, երեւուն կալ մը, եւ թէ ինչն իր անձին, թէ ուրիշն ու մանաւանդ աշխարհին տաղաւթի բեռ մը դարձաւ: Տուն կերակրողը աղիւն եւ մարդիկ

տանելի էին. ուստի հաւատարմէն որ աս պարտը տարօրէն ազատական ոգին գոհ ընելու համար երթայ մօտակայ գինեւան մը մէջ վառնալուն ընկերակիցներուն պանիւր եւ դարեւոր մեծաբէ: Եւստի կը գտն իր պաշտօնին պայմանը, որ էր խօսակցութեան, կերակրութեան ծառայութեանը զբոյժը. ըստ օրու՝ իր աշխատքը իրմէ եւ ոչ բաւ մը լըսած էր: Եւստի աս կեանքի վրայ քանի մը իրաւունքն անոր, միտքը պատասխանեց, որ դեռ անձը ծառայէ չէ. եւ նոյն պահուն բարկութեանը՝ որուն ստեղծ երթալով էր՝ անհամարն բարբոթելով՝ քործ եւ պաշտօն մեկը ինտեց, եւ տա տեսար հիմա արդի վիճակը:

— Սիւրբ Եւստի, միթէ հարկը եւ պիտի ընդունիք ուրիշ պարագան մը չի գրեցին:

— Եւստի, զինուոր գրուելու:

— Օրուայ մը:

— Եւստի, զինուոր. եւ ան տեսնել թէ երեւ անտուր խառնուրդը դար մը առաւ ծանր լուծի մը ստի մանկու: Իսկ թէ որ տարօրէնակ կերպով մը աղաւթութեանը Համապարտ նշանաւ խոյս պիտի տար եւ նոյն հետոյն շատ հասանական էր իր ըրածներն ընդունելու:

— Եւստի մը ինչը պահակ էր գինեւան մը դրան մօտ. ուր որ երեւ մը համապարտները գինեւան գործութեամբ դրականութեան վրայ կը խօսէին: Եւստիան ինչ մէկ տունին վրայ վիճաւանութեան բացուելու՝ ոչ ոք կարող էր գրեւ լու, երբոր աս երկատարակին հաճութեամբ ըստ

որ զինուոր մը կը ծանուցայ որ իրենցմէ աւելի հըմ տուեցին անեւ. աս ինչպիսի վրայ եւ կրնայ շուտով վեճել: Եւստի դարմանքն երբոր գրեւ պահակ կանչելու առաւ, որ դիտութեամբ դժուարութիւնը լուծեց: Եւստիան հետաքրքրութեանը շատաւ լըսեց. համար երբոր իր յատուկ պատմութիւնը պատմեց այնքան ունեղեղներն ունի տիրող յոգեւ որ դրամական օգնութեամբ անոր ազատութիւնը եւ արձակումը ձեռք գրեցին:

— Սա ալ անակ մը հրաշք է, ճշմարիտ:

— Տակաւին էն հրաշքի կտորին չեկայ, պատասխանեց Պարսիկ: Եւստի բարեկամ աս երկատարակին նպատակը դիտմամբ՝ քանի մը անգամ շահաւոր գործեր առաջարկեցի եւ բոլորն ալ մերժեց: Եւստի նկատելով որ թէ երեւ իսկական պիտի ընդունի անկար է համար՝ անոր բաւական մեծ գումար մը տալու պատրաստ էի: Իր պատասխանը աս նպատակն դեմ յիշատակելի է: — Բիւրե պահէ ստուիք. միտ չունիմ գրեց պատուելու. ըստ օրու՝ արդէն իմ կապտութեան եւ յիմարութեանը դիտարկով՝ նոյն դրամը հոյս պիտի վառնեմ: Եւստիան ի վեր ինչպէս կ'ապրի չգիտեմ: Աւստի մեր ալ ան տաճին հետեւինք որ է, ան մարդիկ որ գրեցին եւ ստանալին ծակը երթալ կը վաճառեին թող իրենց ընտրած ծածկուի թիւն:

Եւստի աս պատմութիւնը սիրունիս շարժեց եւ մոմանքի մէջ ինկեր էինք՝ երբոր ուշադրութեանն երկու յուստանու եւ արեւ պատմութեանը դրամեցին, որոնք Պարսիկին բարեւ

տալով անցան:

Ինչ արեւորտար եւ ինձի սիրելի պատանիներն, ըստ Պարսիկ:

— Պարսիկ խիտ բաղադրեալ են, ըստ Եւստի:

— Ստուգել իրենց օգտաւարութիւնը դեռ քննարկ արժանի է: Եւստի, քան պանիւր հայ գընելու անգամ կարողութեան չունին. սակայն երկուքն ալ աղբար պաշտօններն ունեցին թողուցին եւստի: Եւստի իր տէրը չի սիրելու համար, միտք իր դիտարկին շատ սիրելի ըլլալուն համար:

— Սիւրբ անուր բաներ կրնան, մանաւանդ վերջինն պատճառը հիմադրէ: — Հիմադրէ. բայց խնդրեմք ինձ, ինչ ընէ պատանի մը երբոր տէրը միտք չի ընդունի: Ինչպէս պարտաւարութիւնը ժամանակին խղճահար ճշգրութեամբ կատարելէն հետեւ գիտաւորը գարձեալ գոհ չէր, եւ պոչի պէտ առաջեւն ետեւին կը քաշուէր, ինչպէս որ կին մը իր ամուսինը զննակին չուանէ կը կապէ որ չի վախի: Ոչ ուտեւ, ոչ ըմպէ, ոչ քնանալ, ոչ պարտիլ եւ ոչ ձի հնձեալ կրնայ՝ առանց նախը մեծին հրամանը խնդրելու, որն որ ինչ գործի որ պարագիլ թէ առանձին եւ թէ հոս պարտաւոր անոր նեղութիւն եւ վիշտ տալէն չի դադրել, իր շուքէն չի դատել: Եւստի օրով հետեւ բանաստեղծական օգի ունեւոր, մինչեւ կին ինչեր արեւուն կը պահէր պատանին, որ նոր տարտանք չենէ եւ չենուն ալ կարկուտ, ինչպէս Վարստիկ օր ստեղծութիւն ունի ըսելով թէ՛ Բուստիկ թաղաւորին ապտաւ լաթերը կը լուսայ:

Կ. ՊՕԼԻՍ. ՉԻՆԻԼԻ ԽԱՆ